

BRIEF

Datum: 20 mei 2021
Aan: Miranda Vroom, Judith Hulst
CC: Charles Wijnker
Van: Voedingsjungle; Manon van Eijdsen en Michelle van Roost
dr.ir. Annet Roodenburg, HAS Hogeschool
prof. dr. ir. Daan Kromhout
prof.dr.ir. Jaap Seidell, Vrije Universiteit Amsterdam
prof.dr.ir. Kees de Graaf, Wageningen Universiteit & Research
prof.dr.ir. Tiny van Boekel, Wageningen Universiteit & Research
achterban van ruim 175 voedingswetenschappers, voedings- en zorgprofessionals
Betreft: Oproep aan VWS | Zorgen van voedingswetenschappers, voedings- en zorgprofessionals t.a.v. ontwikkelingen Nutri-Score

Beste Miranda en Judith,

Eind maart hebben we elkaar gesproken over Nutri-Score. We hebben mede namens onze achterban onze zorgen besproken over het mandaat, de mogelijke belangenverstrengeling van de voorzitter van de wetenschappelijke commissie, over de flinterdunne wetenschappelijke onderbouwing van Nutri-Score en over de mogelijke negatieve gevolgen voor consumentenvertrouwen als Nutri-Score niet voldoende overeenkomt met de Richtlijnen goede voeding.

Naast de vragen die we geformuleerd hebben voor de wetenschappelijke commissie (zie bijlage 1) hebben we aan VWS gevraagd hoe en door wie of welke instelling bepaald wordt of de aanpassingen van het algoritme van Nutri-Score voldoende aansluiten bij de Nederlandse voedingsrichtlijnen. Daarnaast heeft een van de hoogleraren voorgesteld om Voedingsjungle toe te voegen als lid van de stakeholdergroep. VWS heeft aangegeven ook op deze punten terug te komen en om ons aangesloten te houden.

Tot op heden hebben we nog geen reactie ontvangen op openstaande vragen. Ook zijn we, zoals toegezegd, niet aangesloten in verdere berichtgeving over de ontwikkelingen t.a.v. Nutri-Score. Wij doelen dan bijvoorbeeld op de consultatieronde voor aanpassing van het warenwetbesluit dat de introductie van Nutri-Score mogelijk maakt. In dit conceptbesluit wordt aangegeven dat in de voorgestelde wijziging

"wordt losgelaten dat het voedselkeuzelogo onverkort in overeenstemming dient te zijn met de Richtlijnen goede voeding van de Gezondheidsraad."

Dit is tegenstrijdig met de eerdere afspraken gemaakt door VWS, namelijk dat het voedselkeuzelogo juist in lijn moet zijn met de in Nederland geldende voedingsrichtlijnen. En zelfs al betreft het een logo dat in meerdere landen wordt ingevoerd, dan nog moet er overeenstemming zijn met de Nederlandse voedingsrichtlijnen. Als dit niet het geval is, dan verliest de consument vertrouwen in het voedselkeuzelogo zelf, maar ook in de overheid en de voedingswetenschap. Daarnaast maken we ons zorgen over de zeer nadelige gevolgen van Nutri-Score op de (her)formulering / samenstelling van producten, omdat het op dit moment zelfs het voedselaanbod ongezonder maakt. Zie ook onze reactie op de consultatieronde in bijlage 2.

We vinden deze gang van zaken uiterst zorgelijk. Met dit schrijven willen we daarom nogmaals benadrukken dat we dit proces nauwlettend volgen. We verwachten van VWS op korte termijn een reactie op de openstaande vragen, zoals hierboven gesteld, tijdig te worden bericht over ontwikkelingen t.a.v. Nutri-Score en toezegging op deelname in de stakeholder groep.

Vriendelijke groeten,

Manon van Eijdsen en Michelle van Roost
dr.ir. Annet Roodenburg, HAS Hogeschool
prof. dr. ir. Daan Kromhout
prof.dr.ir. Jaap Seidell, Vrije Universiteit Amsterdam
prof.dr.ir. Kees de Graaf, Wageningen Universiteit & Research
prof.dr.ir. Tiny van Boekel, Wageningen Universiteit & Research
achterban van ruim 175 voedingswetenschappers, voedings- en zorgprofessionals

Bijlagen

Bijlage 1: email n.a.v. overleg, met openstaande vragen en vragen voor wetenschappelijke commissie

Op 26-03-2021 15:20 schreef Voedingsjungle:

Beste Miranda en Judith,

Dank voor jullie tijd en het prettige gesprek gisteren. We waarderen het dat onze zorgen ook aandacht krijgen in het verdere proces. In de bijlage vinden jullie zoals afgesproken de presentatie. Jullie gaven aan te gaan onderzoeken op welke manier we vragen zouden kunnen meegeven aan de wetenschappelijke commissie. Een eerste vraag die we willen meegeven is het algoritme: is het mogelijk om aparte criteria te formuleren voor specifieke productgroepen zoals brood, pasta, rijst, maar ook zuivel en vleeswaren. Dit is denken wij een prioriteit, omdat het al dan niet kunnen afwijken van het algoritme voor specifieke productgroepen essentieel is om goede aanpassingen te krijgen voor bijvoorbeeld volkoren en zuivel, de aanpassingen die VWS ook wenst. Een tweede vraag is hoe de commissie omgaat met belangenverstrengeling die wetenschappelijke onafhankelijkheid in de weg zou kunnen staan. Een dergelijke belangenverstrengeling zou kunnen optreden bij Chantal Julia als voorzitter, gezien haar rol bij de totstandkoming van het huidige Nutri-Score.

Verder kijken we uit naar jullie bericht hoe VWS gaat bepalen of de aanpassingen voldoende aansluiten bij de Nederlandse voedingsrichtlijnen en horen we graag of we inderdaad ook onderdeel kunnen worden van de stakeholdergroep, zoals Kees de Graaf voorstelde.

Bijgevoegd ook het verslag dat we zullen delen met onze achterban. Mochten jullie daar nog opmerkingen over hebben, dan horen we dat graag vóór a.s. dinsdag 12u.

Vriendelijke groeten,

Michelle en Manon

Bijlage 2: Reactie Voedingsjungle op consultatieronde concept warenwetbesluit

Datum: 20-04-2021 09:40

Onderwerp: Consultatie ROW: Besluit houdende wijziging van het Warenwetbesluit informatie levensmiddelen en de Warenwetregeling aanwijzing voedselkeuzelogo

Geachte heer, mevrouw,

Graag reageren wij op de concepten voor de wetgeving inzake het voedselkeuzelogo: het *Besluit houdende wijziging van het Warenwetbesluit informatie levensmiddelen en de Warenwetregeling aanwijzing voedselkeuzelogo*.

In het Besluit wordt aangegeven dat in de voorgestelde wijziging **“wordt losgelaten dat het voedselkeuzelogo onverkort in overeenstemming dient te zijn met de richtlijnen Goede Voeding van de Gezondheidsraad.”**

Dit is tegenstrijdig met de eerdere afspraken gemaakt door VWS, namelijk dat het voedselkeuzelogo juist in lijn moet zijn met de in Nederland geldende voedingsrichtlijnen. En zelfs al betreft het een logo dat in meerdere landen wordt ingevoerd, dan nog moet er overeenstemming zijn met de Nederlandse voedingsrichtlijnen. Als dit niet het geval is, dan verliest de consument vertrouwen in het voedselkeuzelogo zelf, maar ook in de overheid en de voedingswetenschap. Het onderzoek van Motivaction, in opdracht van VWS zelf, heeft dit laten zien. Het is niet voor niets dat de Wereldgezondheidsorganisatie met klem adviseert om een voedselkeuzelogo in lijn te laten zijn met de nationale voedingsrichtlijnen. Want wat als het logo niet in lijn is? Hoe moet VWS, of eigenlijk het Voedingscentrum, uitleggen aan de Nederlandse consument dat diepvriespizza, energydrink en chocoladeroomtoetjes wel een groene score krijgen maar niet gezond zijn? En dat 30+-kaas en olijfolie wel in de Schijf staan, dus dat je die gele en oranje Nutri-Scores op die producten beter maar negeert? En dat de groene score op nachochips niet klopt, maar de gele, oranje of rode op paprikachips wel?

Wij vragen u met klem de tekst aan te passen en in het besluit op te nemen dat het logo in lijn moet zijn met de richtlijnen Goede Voeding, richtlijnen gebaseerd op grondig wetenschappelijk onderzoek, die bedoeld zijn om Nederlanders langer gezond te houden en de basis vormen van de Schijf van Vijf. Hier vanaf zien betekent per definitie een falend voedselkeuzelogo.

Verder vragen we u nog eens grondig de opgestelde teksten te controleren op inhoudelijke onjuistheden. Wat is het doel van het logo? Consumenten leiden naar de gezonde, gezondere of gezondste keuze? Dit zijn drie verschillende concepten die door elkaar worden gebruikt, maar niet per se van toepassing zijn op Nutri-Score. Bruinbrood en volkorenbrood zijn beide gezonde keuzes, het zijn gezondere keuzes t.o.v. witbrood, alleen volkorenbrood is de gezondste keuze uit dit rijtje, dit is ook zo te lezen in bijvoorbeeld de Richtlijnen Schijf van Vijf. Volgens Nutri-Score kunnen deze alle drie dezelfde 'gezonde' groene score krijgen.

Verder willen we hier onze zorg uiten t.a.v. de omschrijving in artikel 11 b: *“volledige zuigelingenvoeding, opvolgzuigelingenvoeding, bewerkte levensmiddelen op basis van granen, babyvoeding, voeding voor medisch gebruik... ;”*

Het gaat ons om “bewerkte levensmiddelen op basis van granen” betekent dit dat Nutri-Score niet van toepassing is brood, broodwaren, koek, pappen enzovoorts? Ook hier vragen we u om deze term nader te bekijken en beter te begrenzen.

Tot slot staat in de toelichting nu geschreven dat een donkergroene A staat voor de meest gezonde samenstelling. Producten met de minst gezonde samenstelling krijgen een donkeroranje E. Het is echter nog niet wetenschappelijk onderzocht of producten met bijvoorbeeld een 'B' ook daadwerkelijk gezonder zijn dan producten met een 'C' en ongezonder dan producten met een 'A'. Dit is ook lastig aan te tonen omdat Nutri-Score geen rekening houdt met productgroep-specifieke criteria, aangezien het een across-the-board-systeem hanteert. Het kan daarom niet gezegd worden dat Nutri-Score in één oogopslag helpt om consumenten te laten zien welk product de gezondere keuze is, zie ook de genoemde voorbeelden hierboven. We vragen u ook hier nog eens grondig naar te kijken.

Met vriendelijke groeten,

Manon van Eijnsden en Michelle van Roost
Voedingsjungle

Voedingsjungle